

корективи можуть внести якісно новий зміст у вітчизняну модель дуалізму виконавчої влади. Своєю чергою, дуалізм виконавчої влади уможливить оптимальне дистанціювання Президента України від системи органів виконавчої влади і його функціональну та мотиваційну орієнтацію на виконання ролі глави держави, а не глави виконавчої влади.

1. Сарторі Джованні. Порівняльна конституційна інженерія: Дослідження структур, мотивів і результатів. – К.: АртЕк, 2001. – 224 с.

2. Шаповал В. Президент у механізмі здійснення державної влади / В. Шаповал. – К.: Національний інститут стратегічних досліджень. – 1995. – 30 с.

ПРОФЕСІЙНА УСТАЛЕНІСТЬ ЯК ЕЛЕМЕНТ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА ОВС

Маськовіта М.М.

*аспірант кафедри теорії та історії держави і права
Львівського державного університету внутрішніх справ*

Швидке зростання професійної майстерності забезпечується не тільки наявністю професійних здібностей, але й професійною усталеністю діяльності ОВС, що виступає однією з важливих її характеристик.

Саме професійна усталеність дозволяє курсантам і недавнім випускникам навчальних закладів МВС швидко адаптуватися в умовах практичної служби, приймати оптимальні рішення в складних ситуаціях, зберігати витримку і самовладання. Однак до теперішнього часу проблема впливу професійної усталеності працівника ОВС на досягнення ним певного рівня професійної майстерності не вивчена, також не вивчений вплив такого роду усталеності на розвиток спеціальних здібностей майбутніх співробітників ОВС, а саме ці здібності сприяють більш успішному оволодінню таємницями фахової підготовки та спеціальними знаннями, що, своєю чергою, впливає на ріст професійної майстерності.

Під професійною усталеністю співробітника органів внутрішніх справ ми розуміємо синтез властивостей і якостей його особистості, що

дає можливість упевнено, самотійно, без емоційного напруження виконувати свою професійну діяльність у різних, часом непередбачуваних умовах упродовж всієї професійної діяльності з мінімальними помилками. Професійна усталеність у міліцейській діяльності, насамперед, передбачає здатність працівника ОВС не відхилятися від своїх особистісних установок, поглядів і переконань під час різноманітних впливів у процесі цієї діяльності. Справжній міліціонер, майстер своєї справи, насамперед має бути людиною ідейно переконаною у верховенстві і справедливості закону. Така переконаність створює засади для формування ідейної спрямованості особистості міліціонера, яка й визначає його моральну усталеність як особистості. Крім ідейної спрямованості, цю усталеність визначають наступні якості особистості правоохоронця: доброзичливість, тактовність, чуйність, товариськість, справедливість, наполегливість, цілеспрямованість тощо. Співробітник ОВС, як учитель чи священник, діяльність яких завжди здійснюється на очах у всієї громадськості, несе подвійну відповідальність за свої особисті якості, за свій характер, оскільки, крім умови успішності правоохоронної діяльності, його характер, особисті якості є зразком, еталоном для оточуючих громадян. Тому зовсім недопустимі для співробітника ОВС аморальні якості, негативні риси характеру, тобто елементи моральної неусталеності. Отже, моральна усталеність є необхідним компонентом професійної усталеності працівника ОВС.

Для збереження професійної усталеності працівника ОВС необхідна також і висока фізична працездатність, яка неможлива без достатньо ґрунтовної фізичної підготовки. У даному випадку фізична усталеність виступає важливим компонентом професійної усталеності співробітника органів внутрішніх справ. На жаль, не кожний міліціонер усвідомлює необхідність фізичного вдосконалення, набуття навичок фізичної культури, зокрема, рукопашного бою, для успішного оволодіння міліцейською професією, адже без фізичної усталеності, яка проявляється в силі, витривалості, швидкості, усталеності перебігу психофізичних процесів, в пониженні порогів утомлюваності, неможливо швидко стати правоохоронцем-майстром.

Основна складність адаптації до служби в практичних органах внутрішніх справ недавніх випускників закладів освіти системи МВС (а також і курсантів-стажистів) полягає в тому, що в процесі службової діяльності їм доводиться розв'язувати безліч ситуаційних, психологічних, педагогічних завдань, які вимагають врахування вікових, індивідуальних, статевих, професійних, кримінально-досвідних відмінностей оточуючих громадян, вміння правильно оцінювати їхні вчинки та почуття. Усе це пов'язане з емоційною напруженістю. Підвищення емоційної напруженості негативно відображається на результатах діяльності та проявляється в роздратуванні, підвищеній втомлюваності, занепокоєнні, пригніченому настрої. З'являються почуття невпевненості, страху, послаблення уваги, підвищена ранимість і зворушливість тощо.

Причинами такої емоційної напруженості можуть бути: надмірна емоційна збудливість, невірноваженість; недостатній рівень розвитку професійних здібностей, знань, навичок та умінь, які необхідні для успішної службової діяльності; недостатній рівень розвитку професійної усталеності в міліцейській діяльності. Необхідно навчити курсантів керувати своїм емоційним станом – формувати здатність контролювати причини емоцій, набувати вміння передбачати ситуацію, що викликає ті чи інші емоції.

Деякі автори розуміють емоційну усталеність як здатність індивіда керувати своїм емоційним станом для збереження високої працездатності та ефективності діяльності. Але в цій інтерпретації емоційна усталеність виступає як психологічний компонент збереження ефективності діяльності. Ми поділяємо точку зору науковців, які стверджують, що з самого визначення усталеності ефективності діяльності, яка протікає в напруженому ритмі, впливає, що залежить вона від інтегративної особистісної здібності, до котрої в якості компонентів належать емоційні, вольові, інтелектуальні та мотиваційні процеси. Отже, йдеться не про емоційну, а про психологічну усталеність як про більш широке поняття. І емоційна усталеність, й усталеність психологічна є важливими компонентами професійної усталеності працівника ОВС.

Професійна усталеність у службовій діяльності визначає успішність діяльності працівника ОВС, викликає впевненість у своїх силах. Ця усталеність – не природжений задаток. Вона залежить від уміння свідомо керувати діяльністю, створювати оптимальний режим роботи, регулювати свої емоційні стани.

На наш погляд, поняття професійної усталеності в діяльності працівника ОВС включає як емоційну усталеність, так і психологічну. Ці поняття взаємопов'язані між собою, але поняття професійної усталеності ширше і не співпадає навіть з поняттям психологічної усталеності. Так для професійної усталеності працівника ОВС необхідні спеціальні знання, вміння та навички у межах обраного фаху, котрі не є компонентами психологічної усталеності, але необхідні висококваліфікованому професіоналу. Професійна усталеність працівника ОВС формується як синтез властивостей та якостей особистості. І рівень її може бути змінений за допомогою свідомої, цілеспрямованої роботи, яка враховує індивідуальні особливості особистості і проводиться в професійній діяльності або в діяльності, що максимально моделює таку.

Отже, професійна усталеність працівника ОВС, на нашу думку, охоплює такі компоненти: моральну, фізичну та психологічну усталеність. Для професії співробітника ОВС важливими є всі компоненти усталеності, тому що вони сприяють становленню особистості як професіонала.